

Sessionsansvarig: Jan Jämte, Örebro Universitet och Magnus Wennerhag, Södertörns högskola

Kontaktuppgifter: jan.jamte@oru.se, 019-301043

Den antirasistiska rörelsen i Sverige – igår, idag, imorgon.

Till denna session inbjuds forskare som på olika sätt har studerat och problematiserat frågor om den antirasistiska och antifascistiska rörelsen i Sverige. Sessionen kommer att utformas som ett rundabordssamtal, där deltagarna är välkomna att presentera avslutad, pågående eller framtida forskning. Det kommer också att lämnas utrymme för gemensamma samtal kring forskningsfältet i stort. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en fördjupad analys av antirasistiskt och antifascistiskt arbete i Sverige.

Bakgrund

Den antirasistiska rörelsen i Sverige har en lång, vindlande och brokig historia. Rörelsens rötter sträcker sig tillbaka till 1930-talets kamp mot fascism och nazism, vidare över 1960-talets spirande anti-apartheidrörelse, massmobiliseringen mot inhemska rasistiska grupper på 1980-talet fram till de senaste decenniernas kamp mot både högerextremism, högerpopulism och strukturell rasism. Dessa fyra rörelsevågor binds samman av en övergripande gemensam nämnare – kampen mot rasism. Samtidigt rymmer de stora skiljelinjer, både kring vilka former av rasism som stått i fokus, vilka strategier som använts och vilken typ av antirasistiska aktörer som varit framträdande.

Varje våg har burits fram av ett myller av antirasistiska aktörer – från politiska partier och grupper, fackliga organisationer och kyrkor till organiserade minoritetsgrupper, kulturföreningar, människorättsorganisationer och specifika antifascistiska och antirasistiska rörelseorganisationer. De olika grupperna har ofta dragit åt olika håll när det handlar om att förstå och förklara den form av rasism som aktualiserats, hur den bäst ska motverkas samt vilka alternativa visioner som ska realiseras. Stundtals har skiljelinjerna lett till en breddning av rörelsen, en arbetsdelning och fruktbar specialisering där mångfalden berikat och fördjupat rörelsens arbete. I andra perioder har skillnaderna bidragit till långt och djupgående konflikter som dränerat rörelsen på tid, resurser och energi. Istället för att fokusera på sina motståndare har de antirasistiska grupperna lagt kraft på interna stridigheter, vilket splittrat och försvagat rörelsen som helhet.

I vår samtid präglas rörelsen av stor mångfald, men också interna strider. I fokus för det antirasistiska arbetet står såväl högerextremister och rasistiska organisationer som statlig rasism, ojämlika privilegiesystem, utestängande normer och strukturell

diskriminering. Meningsskiljaktigheterna kring vilka former av rasism som bör stå i fokus för arbetet, men också vilka strategier som ska användas är många.

I fokus för denna session står bland annat hur olika aktörer i det civila samhället förstår och arbetar mot rasism, men också hur historiska och pågående konflikter kring dessa frågor påverkat rörelsens förutsättningar att bedriva antirasistiskt arbete. Sessionen är öppen för alla som är intresserade av den antirasistiska rörelsen – igår, idag och imorgon.